

OTEVŘENÉ DÍLO – ENCYKLOPEDICKÉ HESLO, ESEJ

Práce do předmětu US_42 Úvod do uměnovědných studií

Tereza Dřevová (428907)

ENCYKLOPEDICKÉ HESLO

Otevřené dílo: Umělecké dílo, které nemá jednoznačný výklad a nabízí různé interpretace velice širokému obecenstvu s rozdíly ve smýšlení, vyznání, věku a sociálním postavení. Nelze jednoznačně určit žánr.

ESEJ

OTEVŘENÉ DÍLO

Otevřené dílo, je takové dílo, které nemá svůj jednoznačný výklad a je možné ho interpretovat různými způsoby. Díky této vlastnosti je otevřené dílo vhodné pro širokou škálu obecenstva s rozdílným smýšlením, vyznáním i sociálním postavením. Dílo také nelze přiřadit k jednomu žánru, obvykle se zde totiž střetává větší množství žánrů a každý perceptor si v něm může najít to čemu on sám dává přednost.

U otevřeného díla je důležitá právě ona „interpretace“ díla. Nejenže si dílo může každý z diváků dílo interpretovat po svém, ale některá díla dovolují, aby si i každý interpret (hráč na klavír atd.) upravil dílo dle sebe a svého vlastního vkusu.

Pojem otevřené dílo definoval jako první známý filosof a spisovatel Umberto Eco a to již v roce 1962 ve své knize stejného názvu: Otevřené dílo. Tato práce ovlivnila a do dnes ovlivňuje estetiku umění a celkové chápání umění.

Jedno z nejznámějších „otevřených děl“ na světě je kniha od autora tohoto pojmu – Umberta Eca s názvem Jméno růže. Jde o rozsáhlý historický, filosofický a detektivní román zasazen do benediktýnského kláštera v severní Itálii. Je to vyprávění starého Adsa, který popisuje zážitky a události, které prožil ve svém mládí, kdy doprovázel na cestách svého učitele Viléma. Právě na svých cestách dorazí do výše zmíněného opatského kláštera, kde je

plánována schůzka papežské a císařské strany. Bohužel se však stane vražda, která musí být nejpozději do příjezdu delegací vyřešena.

Adsoův učitel se seznamuje s životem v klášteře a láká ho velice pečlivě střežená knihovna, která obsahuje všechna díla tehdejšího světa a je tak architektonicky komplikovaná, že je nazývána labyrintem. Do této knihovny však smí vstoupit pouze knihovník se svým pomocníkem.

Již druhého dne ráno při mši je nalezena další mrtvola a podivný způsob jeho smrti naznačuje jakousi Apokalypsu. Ani druhá vražda však nezabrání Vilémovi v tajné návštěvě knihovny, kde Vilém s Adsem najsou knihu, kterou chtějí přečíst, jejich záměr je však překažen krádeží Vilémových brýlí. Dalšího dne je opět pohřešován jeden z mnichů a později je nalezen mrtev a v jeho kutně jsou nalezeny brýle. Mezi všemi mrtvými je jedna věc, která je spojuje – všichni měli černá bříška prstů a také černý jazyk. To mohl způsobit existující jed, který však byl před lety ukraden.

Další noc se vydává do knihovny sám Adso, v knihovně moc nepochodí a knihu nenajde, ale po cestě zpět zachrání dívku před znásilněním v kuchyni. Dívka ho však svede a Adso podlehe jejímu kouzlu a zhřeší. Následující den přijíždějí obě delegace a Adso se svým učitelem zjistí nové skutečnosti a tak se opětovně vydávají do knihovny avšak opět bezvysledně. Toho dne je také v opatství nalezena a dopadena ona chudá dívka (ta která Adsa svedla) s ďáblými symboly a je odsouzena k upálení.

Následující, pátý den je nalezena ona hledaná kniha, než se k ní však Vilém dostane, tak je její vlastník zabit a kniha ukradena. Chvilí na to je v místnosti nalezen vrah a všechny stopy ukazují na něj, a tak je taktéž odsouzen k upálení. Poté odjíždí delegace císařská i delegace papežská, jelikož nedosáhly žádného výsledku a na ničem se nedomluvíly. Aby mrtvých nebylo málo, tak na ranní mši umírá další oběť. Ve vzniklém zmatku se náhodou odhalí šifra k otevření tajné místnosti v knihovně, což podnítí Adsa a Viléma, aby se znovu naposledy podívali dovnitř. Naleznou tam bývalého, nyní slepého knihovníka Jorgeho, který jim povypráví o svých záměrech a tvrdí, že jeho záměry jsou podporovány samotným Bohem. Náhle se pokusí Viléma otrávit, ale ten lstí unikne. Jorge se pokusí ze strachu z dopadení o útěch, ale při zběsilém útěku tmou shodí svítilnu a rozpoutá požár, který trvá následující tři dny. Mniši jsou nuceni se přesunout jinam a Vilém se rozchází se svým žákem Adsem.

Ačkoli se to na první pohled nezdá, tak *Jméno růže* je otevřené dílo. Spatřujeme tady, že se zde střetává více žánrů – hlavní dějová linka je tvořena detektivní zápletkou, která je protkávána filosofickými myšlenkami a úvahami, teologií, politickou situací a historickými fakty. Můžeme se zde mimo jiné potkat i s milostnými zápletkami a erotickými splanutími.

Každý ze čtenářů si pak najde tu svou rovinu a tu linku, která je pro něj osobně nejzajímavější a která ho samotného zajímá.

POUŽITÁ LITERATURA:

- 1) ECO, Umberto. *Otevřené dílo.*, Poetika otevřeného uměleckého díla
  - 2) ECO, Umberto. *Jméno růže*. 3. vyd. Překlad Zdeněk Frýbort. Praha: Český klub, nakladatelství Josefa Šimona, 2005, 429 ISBN 80-856-3788-X.ORIZET,
  - 3) Jean. Janulovo otevřené dílo. In: [online]. [cit. 2014-10-20]. Dostupné z: <http://www.arth-k.com/index.php?page=news&recid=40&lang=CZ>,
  - 4) Dílo otevřené. In: *Arts Lexikon* [online]. [cit. 2014-10-21]. Dostupné z: http://artslexikon.cz/index.php/D%C3%ADlo_otev%C5%99en%C3%A9
  - 5) Otevřené dílo. In: *Intermedia* [online]. 2009 [cit. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://intermedia.ffa.vutbr.cz/opera-aperta>
-